

Brieven van Robert Crosbie – In Het Begin

[Deze brieven over doel, werk en streven van de G.L.T. zijn oorspronkelijk verschenen in *The Friendly Philosopher* (Los Angeles, The Theosophy Company, 1945, pp.363-415).]

V

H.P.B. TOONDE ZICH EEN WARE LERAAR toen zij zei: “Volg niet mij, noch mijn pad; volg het pad dat ik aanwijs, de Meesters die daarachter staan.”

De wijsheid van dit advies ziet men wanneer men de gedragslijn observeert van hen die de lering beoordeelden aan de hand van wat zij van de Leraar konden zien. Zij beoordeelden haar naar *hun* maatstaven, niet naar haar trouw aan de Theosofie die zij onderwees. W.Q.J. werd aan een gelijkaardig oordeel onderworpen, voornamelijk omdat hij H.P.B. steeds vanaf het begin tot het einde steunde. Dit was de onderliggende oorzaak van de aanvallen op hem door diegenen die zijn verdedigers hadden moeten zijn. Ze waren bang voor ‘autoriteit’ – zelfs zo bang dat ze probeerden de indruk te wekken dat *zij* haar weg konden redeneren, konden vertellen waar H.P.B. het bij het rechte eind had en waar ze ‘fouten’ maakte; zo maakten ze aanspraak op een autoriteit die zij zelf nooit had gemaakt. Ze verkleinden de enig mogelijke bron waarin vertrouwen kon worden gesteld, terwijl Judge voortdurend naar haar verwees als de Leraar op wie allen hun aandacht zouden moeten richten.

Degenen die destijds zijn voorbeeld en advies volgden, of die dit nu zullen doen, vonden en zullen vinden *waarnaar zij verwees*. Feitelijk komt het hierop neer dat zij die betuigden of betuigen H.P.B. als hun *Leraar* te beschouwen, dit niet doen tenzij ze ook Judge beschouwen zoals H.P.B. hem beschouwde. Als zij Judge verkleinen of belasteren, *moeten* ze ook H.P.B. verkleinen en belasteren.

Wij streven allereerst naar Eenheid en veronachtzamen voor zover mogelijk punten die zouden kunnen irriteren. Theosofie zelf, zuiver en simpel, is de grote ‘éénmaker’; hoe meer we anderen kunnen aanmoedigen *Theosofie* te bestuderen en toe te passen, des te meer zullen deze voor zichzelf gaan inzien welke rol door de verschillende personen en figuren in de beweging is gespeeld. Ons werk is te inspireren, niet te bekeren.

De Meesters gebruikten Kolonel Olcott omdat hij geschikt was voor de

taak die hem werd toegewezen en destijds de enige was die dit werk kon doen; en bovendien was hij bereid, ondanks zijn tekortkomingen, vast te houden aan zijn plicht zonder hoop op beloning.¹ Het is zeker dat hem veel is ontgaan dat hij had kunnen ontvangen en dat hij tenslotte de Society in verkeerde handen liet vallen, juist door zijn gemis aan onderscheidingsvermogen. Hiervoor was hij alleen verantwoordelijk; maar de wet harmoniseert en zal ook harmoniseren. Wij kunnen niet oordelen door te kiezen tussen hem en Diegenen die hem gebruikten. Zij hebben zijn fouten niet vergoeijkt. Van zijn deugden maakten Zij gebruik en gaven hem alle gelegenheid deze te versterken. Misschien verhinderde zijn nauwlettende en ononderbroken aandacht voor het exoterische werk dat hij te doen had, dat hij aandacht schonk aan zijn eigen aard, zodat hij meende recht te hebben op enige ontspanning van het soort dat hem goeddunkte. Het is mogelijk dat sommigen die van zijn tekortkomingen afwisten, maar ook dat hij desondanks toch goed en uitstekend werk voor de Beweging deed, hebben verondersteld dat de fouten niet zo belangrijk waren en goedgeemaakt konden worden of over het hoofd gezien zoals het geval is, vanwege betoonde diensten, voor menigeen die een publieke functie uitoefent. Dit is een vergissing want het pad van het ware Occultisme en het pad van immoraliteit gaan niet samen. De Meesters oordelen niemand, noch kunnen Zij iemand 'vergeven' voor het begaan van zonden of zonden bedreven door nalatigheid. Natuurlijk moeten Zij het standpunt innemen van de Esseense Meester toen deze zei: "Hij die onder u zonder zonde is, werpe de eerste steen". De Meesters *moeten* het materiaal gebruiken dat voorhanden is. Als iemand mistappen begaat, des te erger voor hem en voor het werk. Ook zou niet vergeten mogen worden dat zolang iemand bereid is in dit werk te blijven, hij dat ook mag. Ieder blijft of gaat heen overeenkomstig zijn eigen verlangen. De deur wordt door de Wet nooit voor hem gesloten en de wetten van het Occultisme laten geen 'verwijdering vanwege een oorzaak' toe. Het is vreemd dat zovelen die de Theosofie hebben bestudeerd er niet in slagen deze dingen te begrijpen, maar nooit nalaten etiketten te plakken en een oordeel te vellen.

En dit alles is niet alleen van toepassing op Kolonel Olcott, noch op enig specifiek persoon. Het slaat op iedereen zonder onderscheid, onszelf inclusief. Door alle geschriften van H.P.B. en Judge heen, en door hun handelwijze, werd gewaarschuwd tegen het veroordelen van anderen en toch hebben degenen die zichzelf uitverkozen tot hun leerlingen weinig aandacht geschonken aan de waarschuwing of aan het voorbeeld. Dit leidde ofwel tot veroordeling van personen, ofwel tot hun verering en daarna tot meningsverschillen en tot verstoringen die uitliepen op een algeheel gebrek aan onderscheidingsvermogen. Het Pad van Broederschap en het Pad van Occultisme zijn Eén Pad.

¹ Henry Steel Olcott, meestal Kolonel Olcott genoemd (1832-1907) was een Amerikaanse landbouwkundige, militair, advocaat en medestichter alsmede eerste internationale president van de oorspronkelijke Theosophical Society. [NvdR]

Natuurlijk zijn hier en daar alle denkbare misdaden gepleegd door sommigen die beweerden theosoof te zijn, maar de meesten zijn, zowel vroeger als nu, goede mannen en vrouwen geweest, vaak misleid door hun eigen onwetendheid, door hun misvattingen, soms door hun begeerten en hartstochten, maar wel eerlijk strijdend tegen hun ontzaglijke moeilijkheden. Olcott was niet jong meer toen hij “uit het vuur werd getrokken” en hij had de ondeugden van zijn tijd en van zijn positie in de wereld. Maar hij deed wat op dat ogenblik niemand anders wilde ondernemen; de Meesters stonden hem bij terwijl Zij afwisten van zijn zwakheden; en wij behoren hem te beoordelen naar wat hij voor de Theosofie deed. Hetzelfde geldt voor Mevrouw Besant die, hoewel ze zich vergist, oprecht is.² In Mevrouw Tingley bestaat kennelijk een gebrek aan oprechtheid en veel dat het tegenovergestelde is van theosofisch gedrag.³ Wanneer men vragen stelt en de gelegenheid dit vereist, moeten onopgesmukte uiteenzettingen van feiten worden gegeven, maar *ter verdediging van de Theosofie* en niet als veroordeling van wie dan ook. Dit is onze sleutel voor een juiste houding in al die gevallen die worden verschaft door vroegere of toekomstige theosofische geschiedenis. Het is misschien een scherpe grens, maar we moeten die vinden en terwijl we de Waarheid blootleggen, zij het in theosofische filosofie of geschiedenis, veroordeling zien te vermijden, zelfs daar waar het nodig is namen te noemen. Waar anderen fouten hebben gemaakt en zich vergisten, worden zij een plaatsvervangend zoenoffer voor hen die ditzelfde hadden kunnen doen zonder de les die ze van de vergissingen van de overigen hebben geleerd.

² Tijdens de conventie van 28 april 1895 werd de volledige autonomie voor de Amerikaanse afdeling van de Theosophical Society uitgeroepen. De eerste splitsing van de oorspronkelijke T.S., gesticht op 17 november 1875, was daarmee een feit geworden. Deze Amerikaanse T.S. -in Nederland bekend als het Theosofisch Genootschap- werd vanaf dat moment geleid door William Q. Judge (1851-1896); en de ‘andere’ T.S. met hoofdkwartier te Adyar (India) -in Nederland bekend als de Theosofische Vereniging- door Annie Besant (1847-1933). Beide organisaties hebben sindsdien hun eigen bewogen ontwikkeling gekend. Zo zijn er inmiddels verschillende Theosofische Genootschappen. [NvdR]

³ Meteen na de dood van Judge werd Katherine Tingley (1847- 1929) door het merendeel van zijn naaste medewerkers (ook door Robert Crosbie) als zijn opvolger erkend. Een paar jaar later kwam Crosbie echter tot de vaststelling dat onder haar leiderschap ook deze Theosophical Society begon af te wijken van het oorspronkelijke door H.P.B. en haar Leraren geïnspireerde programma. In 1904 nam hij daarom afstand van de TS om uiteindelijk na een periode van bezinning in 1909 niet een zoveelste T.S. op te richten, maar een onafhankelijke school voor de studie en toepassing van oorspronkelijke theosofie, de *United Lodge of Theosophists* (Geünieerde Loge van Theosofen). In deze brief geeft Crosbie duidelijk aan dat kwesties van leiderschap en opvolging de grootste kwaal vormen binnen de theosofische wereld. Dit verklaart waarom hij in de Beginselverklaring van de G.L.T heeft neergelegd “dat de enige onaantastbare grondslag voor eenheid onder theosofen, waar en hoe ook geplaatst, overeenkomst van doel, streven en lering is”, en “daar deze grondslag de enig mogelijke en volmaakte band tussen de bij haar aangesloten vormt, is iedere reglementering of bestuur overbodig.” Zie voor meer historische informatie: A. Courtois, *Robert Crosbie en de ‘U.L.T.’ tegen de Historische Achtergrond*. GLT-reeks Geschiedenis nr. 1, juni 1991. [NvdR]

VI

Op organisatie gerichte Theosofen hebben het idee van 'opvolgerschap' in hun hoofd, zoals de wereld in het algemeen dat heeft, eenvoudig om de vele aanspraken die in die richting worden gemaakt. Dit moet op ondubbelzinnige wijze worden opgehelderd, maar tegelijkertijd zonder de minste suggestie van onverdraagzaamheid of veroordeling, door erop te wijzen dat men de Waarheid moet kennen om haar vervalsingen te ontdekken. Dus wijzen we op de Boodschap en de Boodschappers als de Bron, waarop allen zich zouden moeten verlaten die wensen te leren wat zuivere Theosofie is, en wat het niet is.

Er zijn veel zaken die in verband met de 'G.L.T.' moeten worden uitgewerkt. Indien de Beweging moet uitbreiden, hoe dient er dan in andere plaatsen een begin te worden gemaakt, en hoe moeten die aanvangspogingen op de juiste manier begonnen en in het juiste spoor gehouden worden? Dit kan alleen worden gedaan door middel van nauw contact met een vast en betrouwbaar punt van hulp en begeleiding. Zoals de zaken er nu voor staan, kan iedereen de naam 'G.L.T.' aannemen en de dingen – bewust of onbewust – verwarren, zoals met de Theosofie zelf is gebeurd. Welke maatregelen, als die al bestaan, zouden er genomen moeten worden om de naam 'G.L.T.' te behouden voor deze specifieke poging? Het is aan ons om wegen en middelen te bedenken. Er is voldoende tijd, maar het terrein moet in omvang toenemen zodat we aan de toekomst moeten denken. Zou een tijdschrift niet als leidraad en middel van communicatie kunnen dienen, waardoor het onderscheidingsvermogen en het oordeel van allen zouden kunnen groeien? Wat wij allen nodig hebben, is intelligente toewijding aan de zaak van de Meesters, wat ook het ondergeschikt maken van het persoonlijke zelf impliceert. Het zijn altijd de persoonlijke dwalingen die studenten afleiden van de Filosofie en van 'het rechte en nauwe pad'. We moeten voorwaarts gaan, in steeds weer wisselende omstandigheden doen wat juist schijnt en hier komt onderscheidingsvermogen in beeld. Het gaat nooit om wat iemand in een of andere omstandigheid graag zou willen doen, maar wat gedaan zou moeten worden. We hebben heel wat te doen om onszelf geschikt te maken voor wat ons mogelijk te wachten staat. Kunnen we het aan? We kunnen het proberen.

Als geen nota wordt genomen van basisideeën kan er niets worden ondernomen. Zelfs als we als nederige tussenpersonen niet meer kunnen doen dan deze ideeën in de wereld en onder theosofen *levend* te houden, zouden we tevreden moeten zijn; maar daarmee zijn we er nog niet en zolang we leven, zullen we doorgaan alles te doen om anderen een gezonde basis te geven, een beter begrip van wat de grootse Ideeën van de Theosofie betekenen. Ieder van ons moet op zijn eigen wijze leren dezelfde grootse Waarheden uit te drukken.

Dit is een tijdperk van overgang en ons werk is terug te gaan naar eerste beginselen, deze naar best vermogen te verspreiden en te staven zodat ze voorhanden zijn voor hen die ze nodig hebben, waarbij we onze inspiratie putten uit de Boodschap en de Boodschappers. Dit vormt het ware werk voor alle *Arjoena's*. Niet de 'persoonlijkheid' houdt gevaar in, maar wat 'deze' voor ons betekent. Bij sommigen zou ze het ideaal naar beneden kunnen halen; laat het ideaal dus blijven bestaan, maar laat het zichtbare brandpunt onbekend blijven, behalve voor degenen die het recht hebben dit te kennen.

Er moet 'iemand' zijn om vragen te beantwoorden: een tijdschrift zou dit kunnen doen zonder iemand verantwoordelijk te stellen voor de meningen die daarin geuit worden. We moeten er een opstarten, maar we zullen lezers moeten hebben – waar zullen die gevonden worden? Dit is ook een punt voor de toekomst. We zullen dapper vooruitgang moeten boeken – niet op eigen kracht, maar krachtens datgene waarvoor wij opkomen. We moeten zijn zoals Sir Galahad van wie de "kracht was als die van duizend man omdat zijn hart rein was". Dan zal er geen vrees voor persoonlijke nederlaag zijn, noch begeerte naar persoonlijke succes, maar alleen het werk van de Meesters en onze aanhoudende inspanning daarvoor. Als dit 'mislukken' betekent, zullen we het recht hebben dit woord uit te spreken en de betekenis ervan te begrijpen: in het allerergste geval zullen we niet tevergeefs zijn 'mislukt'. Maar we hebben niet de bedoeling om te mislukken, omdat de enige ware mislukking zou zijn op te houden met werken en dat zullen we niet doen.

We kunnen noch mogen anderen beletten de Beginselverklaring van de 'G.L.T.' te gebruiken, maar we zouden erop moeten toezien dat ze op de juiste manier van start gaan. Als andere centra worden opgezet en degenen die ze opzetten met de juiste geest bezielde zijn, zullen ze de *behoefte voelen* met de rest in nauwe verbinding te staan. Wij hebben niet alleen de plicht de *geest* van onze Beginselverklaring te verspreiden, maar om die zoveel mogelijk te beschermen. De 'G.L.T.' is, zoals openlijk wordt erkend, een vrijwillige associatie, vandaar dat een Loge die geen omgang met de rest zou wensen een anomalie zou zijn. Is het mogelijk dat een groep die welwillend staat tegenover de Beginselverklaring, de mening zou zijn toegedaan dat eenheid slechts plaatselijk is? Misschien wel; maar dan zou Registratie kunnen helpen. Indien iemand niet zou wensen te registreren, zou hij dan in overeenstemming zijn met de overigen? Loges, evenals aangeslotenen, worden dat door het simpele feit van registratie.

De groei van de Beweging moet, en zal ook, langzaam gaan, maar ze kan niet ingeperkt worden en niettemin groeiend zijn. Wanneer nieuwe centra ontstaan, misschien op grote afstand, zouden die gemakkelijk in verwarring kunnen geraken zonder de hulp van ervaren aangeslotenen. Welke middelen zouden moeten worden opgepakt om dergelijke centra in contact te

houden met oudere studenten? Een tijdschrift zou zeer kunnen helpen, als alle aangeslotenen zich erop abonneerden – maar we moeten bedenken dat slechts een heel klein aantal dat in vroegere dagen deed. Dat kan ook bij ons blijken het geval te zijn, toch moeten we trachten stevige grondslagen te leggen voor allen die willen toetreden. Dit is onze plicht tegenover hen, tegenover de Meesters en tegenover onszelf, van wie het het doel is de zaak van de Meesters te dienen 🍀

Robert Crosbie

